

FÖRVALTNINGSKUNSKAP FÖR BRANDMÄSTARE

**RÄDDNINGSS
VERKET**

UTBILDNINGSPÅN

FÖRVALTNINGSKUNSKAP FÖR BRANDMÄSTARE

Härmed fastställs 1989 års upplaga.

Denna utbildningsplan har utarbetats i arbetsgrupp med följande sammanställning:

Nils Andreåsson, Svenska Kommunförbundet
Lennart Sommar, Svenska Kommunalarbetareförbundet
Bo Holmer, Räddningstjänsten i Kalmar
Per Widlund, Räddningsskolan i Revinge
Håkan Kruse, Räddningsverket

© 1989 Statens räddningsverk, Karlstad
Utbildningsavdelningen

Beställningsnr U12-136/89
1989 års utgåva

UTBILDNINGSPLAN FÖR FÖRVALTNINGSUTBILDNING -BRAND-
MÄSTARE

Innehåll	Sid
1 Riktlinjer för utbildningen	2
2 Kursplan	4
3 Litteraturförteckning	19

1. RIKTLINJER FÖR UTBILDNINGEN

Beslut och föreskrifter

Räddningstjänstlagen (SFS 1986:1102).

13§ "Räddningskåren skall bestå av en räddningschef och en eller flera räddningsstyrkor".

Räddningstjänstförordningen (SFS 1986:1107).

2§ "Om förhållandena i kommunen tillåter det, är det tillräckligt att räddningschefen har avlagt brandmästarexamen och har genomgått Statens räddningsverks utbildning i förvaltningskunskap och förebyggande åtgärder mot brand för brandmästare".

4§ "För räddningschefen skall finnas en eller flera ställföreträdare. Ställföreträdaren skall ha samma kompetens som räddningschefen. Om förhållandena i kommunen tillåter det, är det tillräckligt att ställföreträdaren har den kompetens som anges i 2§ andra stycket även om räddningschefen har högre kompetens.

Inriktning

Inriktningen skall vara kommunal administration, ekonomi och budget, planering och ledning av tjänst samt förvaltningskunskap.

Utbildningen riktar sig förutom till kategorin räddningschef/ställföreträdare också till personal med ledande befattning inom administration, räddningstjänstplanering, arbetsmiljö mm.

Behörighet

Behörighet att antas till utbildning i förvaltningskunskap för brandmästare är den som avlagt brandmästarexamen.

För äldre utbildning gäller att brandmästarkurs kategori 1 eller brandmästarexamen enligt tidigare bestämmelser motsvarar brandmästarexamen och utbildning av brandmästare i förvaltningskunskap och förebyggande åtgärder mot brand. Brandmästare med denna utbildningsbakgrund behöver således inte genomgå utbildningen.

Ansökan och antagning

Ansökan sänds till egen arbetsgivare på särskild blankett. Arbetsgivaren sammanställer och vidarebefordrar dessa till Räddningsverket.

Därefter beslutar Räddningsverket vilka elever som blivit antagna och deras fördelning på skolor. Eleven meddelas detta via egen arbetsgivare.

Kunskapsprov och utbildningsbevis

Kunskapsprov (muntliga, skriftliga och praktiska) sker fortlöpande under kurstiden. Elev som genomför utbildningen med betyget väl godkänd eller godkänd får ett utbildningsbevis.

Ekonomi

Undervisningen är kostnadsfri. Internatskostnader och vissa litteraturkostnader debiteras.

Upplysningar

Närmare information om utbildningen lämnas av Räddningsverkets utbildningsavdelning, enhet för utbildningsplanering, telefon 054/10 30 00.

Utbildningens mål

Förvaltningsutbildningen syftar till att ge kursdeltagaren teoretiska och praktiska förutsättningar att kunna fungera som räddningschef/förvaltningschef. Räddningschefens/förvaltningschefens uppgifter är bland annat:

- planera och leda räddningstjänstens verksamhet
- förbereda och upprätta budget
- upprätta verksamhetsplaner
- tillse att den beredskap som anges i räddningstjänstplanen upprätthålls
- tillse att räddningstjänstens personal får nödvändig utbildning och övning

Utbildningens innehåll och genomförande

Förvaltningsutbildningen på 10 veckor omfattar ca 400 timmar. Tyngdpunkten ligger på styrande faktorer för räddningstjänsten såsom lagar, avtal, ekonomi samt ledning av tjänsten vid räddningstjänst.

Ämnesgrupper

Offentlig organisation och administration
Räddningstjänst och totalförsvaret
Ledarskap i offentlig förvaltning
Ekonomi
Arbetsmarknad - arbetsmiljö

Utbildningen bygger på att eleverna skall aktiveras i undervisningen. Detta sker i form av seminarier, grupparbete, inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar.

2 <u>Kursplaner</u>	<u>Tim</u>	<u>Sid</u>
OFFENTLIG ORGANISATION OCH ADMINISTRATION	80	5
Kommunallagen, kommunens organisation och besluts- ordning	15	5
Förvaltningslagen och förvaltningskunskap	15	5
Offentlighet och sekretess	10	6
Sammanträdesteknik, praktisk svenska	20	6
Projektarbete/utredningsarbete	10	6
Informationsteknik	10	7
RÄDDNINGSTJÄNST OCH TOTAL- FÖRSVAR	85	8
Räddningstjänstlagstiftning, kommunal och statlig räddningstjänst	30	8
Räddningstjänstplan, riskbedömning, insatsplaner	30	9
Civilförsvarsplaner, kommunens roll i totalförsvaret	20	9
Räddningstjänstansvariga och övriga myndigheters och organisation	5	10
LEDARSKAP I OFFENTLIG FÖR- VALTNING	70	11
Chefsrollen, ledning, ledarskap, Planering och ledning av eget och andras arbete	30	11
	10	11
Övningsuppläggning	10	12
Datakunskap	20	12
EKONOMI	80	13
Målbeskrivning	5	13
Flerårsbudget	25	13
Ettårsbudget	25	13
Budgetuppföljning	5	14
Årsbokslut	10	14
Kommunal revision	5	14
Upphandling/Avtal	5	14
ARBETSMARKNAD - ARBETSMILJÖ	70	15
Arbetsmarknadspolitik och arbetsrätt	20	15
Arbetsmiljölagstiftningen med före- skrifter och allmänna råd	10	15
Skyddskommittéarbete	4	16
Skyddsutrustning	4	16
Personalvård	4	16
Krisbearbetning	8	16
Fysisk träning	20	17
ÖVRIGT		
Kursstart- och avslutning	15	
Disp tid		

ÄMNE: OFFENTLIG ORGANISATION OCH ADMINISTRATION

Tid: 80 tim

Mål: Målet för ämnesblocket är att ge den studerande grundläggande kunskaper om den offentliga sektorns kompetens, organisation och administration.

Avsnitt: Kommunallagen, kommunens organisation och beslutsordning.

Tid: 15 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om kommunernas och landstingens ansvar för viktiga samhällsfunktioner samt om kommunernas och landstingens organisation och arbetssätt.

Den kommunala självstyrelsen omfattning och kompetens skall behandlas liksom reglerna i kommunallagen om fullmäktige, nämnder, ekonomisk förvaltning och kommunalbesvär.

- eleven skall kunna redogöra för den principiella uppläggnings av nämndorganisationen i en kommun och i ett landsting.
- eleven skall kunna redogöra för beslutsprocessen i en kommun vad gäller förvaltningen, nämnden, kommunstyrelsen och fullmäktige samt för medbestämmandelagens konsekvenser i beslutsprocessen.
- eleven skall övergripande kunna redogöra för regler och former för delegation inom kommun och landsting.
- eleven skall vara orienterad om kommunal- och förvaltningsbesvär samt övergripande kunna redogöra för instansordningen och syftena med kommunal- och förvaltningsbesvär.
- eleven skall vara orienterad om den kommunala kompetensens gränser omfattande statlig reglering i lagar, förordningar och föreskrifter.

Avsnitt: Förvaltningslagen och förvaltningskunskap.

Tid: 15 tim

Mål: Eleven skall vara orienterad om förvaltningslagen och dess syften gällande rättssäkerhet och service.

- eleven skall övergripande kunna redogöra för förvaltningslagens tillämpning inom offentliga organ.
- eleven skall övergripande kunna redogöra för förvaltningslagens olika syften.
- eleven skall vara orienterad om myndigheters serviceskyldighet.
- eleven skall vara orienterad om jävsreglerna för att myndigheters handläggning skall vara saklig och opartisk.

Avsnitt: Offentlighet och sekretess.

Tid: 10 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om principerna för offentlighet och sekretess inom det offentligas verksamhet. Han skall därvid känna till innebörden av att allmänheten och massmedierna skall ha insyn i statens, landstingens och kommunernas verksamhet.

- eleven skall övergripande kunna redogöra för begreppet "allmän handling" och allmänna handlingars offentlighet och sekretess
- eleven skall övergripande kunna redogöra för yttrandefrihet och meddelarfrihet för tjänstemän m fl samt för tystnadsplikt och undantag från meddelarfriheten.
- eleven skall vara orienterad om sekretesslagen med särskild tonvikt på speciella regler för allmänna handlingar.
- eleven skall vara orienterad om offentlighet vid domstolsförhandlingar och vid beslutande församlingars sammanträden.

Avsnitt: Sammanträdesteknik och praktisk svenska.

Tid: 20 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om formerna för ett kommunalt nämndsammanträde samt kunna genomföra ett sådant från förberedande planering av sammanträdet till verkställande av nämndbeslut.

- eleven skall erhålla kunskaper om ansvaret för och rollfördelningen mellan ordförande, övriga ledamöter, sekreterare och tjänstemän i en kommunal nämnd.
- eleven skall kunna redogöra för förberedelser med kallelser och handlingar till ett nämndsammanträde.
- eleven skall kunna redogöra för ordförandens roll samt tjänstemännens roll som föredragande och sekreterare i kommunal nämnd.
- eleven skall kunna upprätta och redovisa vad som skall ingå i ett kommunalt nämndprotokoll samt övergripande kunna redogöra för nämndbeslutens giltighet.
- eleven skall kunna verkställa beslut och upprätta skrivelser och rapporter på uppdrag av kommunal nämnd.
- genom inläring och övning i spelform skall eleven kunna fungera som sekreterare i resp leda ett sammanträde som ordförande ("nämndspel").

Avsnitt: Projektarbete - utredningar

Tid: 10 tim

Mål: Deltagarna skall praktiskt kunna formulera, genomföra och presentera projekt, utredningar och rapporter. Deltagarna skall härvid kunna ge exempel på lämpliga arbetsområden för projektarbete, vad som kan bli föremål för en utredning och vad en rapport syftar till.

Eleven skall kunna redogöra för definitioner av mål och problem.

Eleven skall kunna redogöra för

- projektets funktion och uppgift
- genomförande av projekt
- utredningsteknik
- rapportutformning

Avsnitt: **Informationsteknik**

Tid: 10 tim

Mål: Deltagarna skall kunna redogöra för information som förtroendeskapande åtgärd hos massmedia, allmänhet och anställda.

ÄMNE: RÄDDNINGSTJÄNST OCH TOTALFÖRSVAR

Tid: 85 tim

Avsnitt: Räddningstjänstlagstiftning, kommunal och statlig räddningstjänst.

Tid: 30 timmar

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om den lagstiftning som reglerar svensk räddningstjänst samt bakgrunden och syftet med denna lagstiftning. Vissa frågor bör särskilt markeras varför eleven efter genomgångna studier skall kunna:

- övergripande redogöra för bakgrunden till svensk räddningstjänstlagstiftning samt räddningstjänstkommitténs huvudsakliga överväganden.
- redogöra för räddningstjänstlagens innehåll och struktur samt dess koppling till förordningen.
- definiera begreppet räddningstjänst och kunna redogöra för de räddningsinsatser som åvilar kommunen.
- redogöra för de räddningsinsatser som åvilar staten och de olika myndigheter som ansvarar för verksamheten.
- övergripande redogöra för den statliga räddningstjänstens organisationsstruktur på det centrala respektive regionala planet.
- redogöra för olika lösningar på den politiska ledningen av räddningstjänsten samt vara orienterad om principerna för kommunalförbund.
- övergripande redogöra för de i kap 3 kommunallagen gällande föreskrifter för räddningsnämnd.
- redogöra för de kommunalrättsliga regler gällande delegering av räddningsnämndens beslutanderätt.
- redogöra för de kompetenskrav som gäller för personal som ingår i kommunens räddningskår samt för räddningsverkets olika kompetensutbildningar.
- redogöra för räddningschefens i räddningstjänstlagstiftningen stadgade arbetsuppgifter.
- redogöra för de regler som gäller för ledning av räddningsinsatser.
- redogöra för kommunens skyldighet att förrätta brandsyn samt de kompetenskrav som gäller för brandsyneförrättare.
- redogöra för kommunens skyldighet att utföra sotning samt för denna verksamhets olika organisationsmodeller.
- redogöra för kommunens skyldighet att hålla anordningar för alarmering av räddningskåren.

- redogöra för allmänhetens skyldighet avseende alarmering vid nödlägen, medverkan i räddningstjänst, förebyggande åtgärder mot brand samt åtgärder efter räddningstjänst.

Avsnitt: Räddningstjänstplan - Riskbedömning - Insatsplaner

Tid: 30 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om hur räddningstjänsten, på basis av de samlade riskerna i kommunen, dimensionerar sin beredskap härför och för de förberedande åtgärderna som vidtas.

- redogöra för räddningstjänstplanens syfte och struktur.
- redogöra för samrådsförfarandet vid upprättandet av en räddningstjänstplan.
- redogöra för begreppet insatstid samt för insatstidens koppling till kommunens olika riskobjekt och bebyggelsestruktur.
- redogöra för olika risker i samhället och definiera begreppet räddningstjänsttopografi samt hur riskerna påverkar kommunens räddningstjänstplan.
- med kommunens riskbedömning som grund redovisas olika alternativ till räddningsskårens organisation efter givna förutsättningar. Särskild vikt skall läggas på möjligheterna till samverkan.
- redogöra för syftet med en insatsplan och de uppgifter planen skall innehålla. Såväl objektsbundna som händelseorienterade insatsplaner skall belysas.
- med givna förutsättningar upprätta såväl en räddningstjänstplan som en insatsplan.

Avsnitt: Civilförvarsplaner - Kommunens roll i totalförsvaret.

Tid: 20 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om kommunens ansvar och roll i Sveriges totalförsvaret. En övergripande information skall ges om kommunens verksamhet i en beredskaps eller krigssituation samt om verksamheterna inom övriga totalförsvarens grenar. En fördjupad information skall ges om kommunens civilförvarsorganisation och planläggningen härför.

Vissa frågor bör särskilt markeras varför eleven efter genomgångna studier skall kunna:

- övergripande redogöra för de i totalförsvaret ingående organisationerna.
- övergripande redogöra för senaste totalförvarsbeslut avseende de frågor som berör civilt försvar och kommunal beredskap.
- redogöra för kommunens krigsorganisation.
- redogöra för de kommunala beredskapsplanernas uppbyggnad och innehåll.

- redogöra för civilförsvarsorganisationens uppbyggnad och för kommunens civilförsvarsplaner.
- redogöra för skyddsplanens uppbyggnad med betoning på begreppen riskanalys, riskområden, alternativa skyddsmöjligheter och utrymning.
- övergripande redogöra för skyddsplanens planeringsinstrument.

Avsnitt: Räddningstjänstansvariga och övriga myndigheters organisation

Tid: 5 timmar

Mål: Eleven skall erhålla en övergripande presentation av myndigheter och organisationer som mera frekvent samverkar med den kommunala räddningstjänsten. En presentation av följande organisationer och myndigheter bör ges.

- myndigheter som svarar för statlig räddningstjänst
- Statens räddningsverk
- Svenska brandförsvarsföreningen
- Sveriges civilförsvarsförbundet
- Svenska kommunförbundet
- Landstingsförbundet
- Yrkesinspektionen
- Länsstyrelsen
- Sprängämnesinspektionen
- Sjöfartsverket
- Polisen
- Luftfartsverket
- Boverket
- SMHI
- Sveriges Radio
- Kustbevakningen
- SSI

ÄMNE: LEDARSKAP I OFFENTLIG FÖRVALTNING

Tid: 70 tim

Mål: Ämnet syftar till att ge deltagaren kunskaper och färdigheter i områden som ledning - ledarskap, planering av arbete, projekt- och utredningsarbete, informationstjänst och förberedelse/genomförande av större övningar.

Planeringen och genomförandet av lektionerna skall präglas av självständighet. Rena föreläsningar och annan undervisning av informativ karaktär bör undvikas då denna form ej utvecklar kursdeltagarnas aktivitet och självständighet.

Avsnitt: Chefsrollen, ledning - ledarskap

Tid: 30 tim

Mål: Deltagarna skall ges teoretiska och praktiska förutsättningar att bli mer effektiva som gruppmedlemmar och ledare.

Mot bakgrund av BM-kursen läggs härvid tyngdpunkten på:

- utveckling av begreppet ledarskap
- situationsanpassning
- beslutsprocessen
- stress
- ledningsmodeller - konsekvenser
- utvecklingsgrupper

Eleven skall kunna redogöra för begreppet ledarskap samt hur man kan mäta effekten av ledarskap. Eleven skall även övergripande kunna redogöra för den historiska utvecklingen inom ledarskapsteorierna och vilken människosyn de bygger på.

Eleven skall kunna redogöra för begreppet situationsanpassat ledarskap samt kunna identifiera situationer i arbetslivet och bland medarbetare som kräver en anpassning av ledarstilen.

Eleven skall kunna redogöra för hur en organisation/räddningskår påverkas av olika styrformer - ledningsmodeller. Eleven skall särskilt kunna redogöra för innehållet i begreppen målstyrning - direktstyrning och riktlinjer - instruktioner.

Eleven skall övergripande kunna redogöra för vilka bedömningar som ligger bakom beslutsprocessen samt hur beslutsfattande påverkas av stress.

Eleven skall kunna redogöra för hur utvecklingsgrupper eller kvalitetscirkel bygs upp och fungerar. Eleven skall härvid tränas i att formulera mål och att strukturera arbetet i en sådan grupp.

Avsnitt: Planering och ledning av eget och andras arbete.

Tid: 10 tim

Mål: Deltagarna skall ges förutsättningar att på ett effektivt sätt planera verksamheten vid en räddningskår. Utbildningen skall ske utifrån räddningschefens/förvaltningschefens perspektiv. Planeringen förutsätts ske utifrån en målstyrd organisation.

Eleven skall övergripande kunna redogöra för innebörden av begreppen:

- mål
- policy
- delegation
- effektivitet
- trivsel

och hur dessa påverkar medarbetarna i en organisation.

Eleven skall kunna redogöra för principerna för kortsiktig och långsiktig planering samt för faktorer som påverkar denna.

Eleven skall kunna genomföra dags-, vecko-, månads- och årsplanering av aktiviteter vid en räddningskår.

Avsnitt: Övningsuppläggning

Tid: 10 tim

Mål: Deltagarna skall som avslutning på ledarskapsblocket göra en planering av en större räddningstjänstövning.

Följande delar skall ingå i planen:

- Tidsplan
- Intressenter
- Deltagande personal
- Övningsledning
- Mål och moment
- Utvärdering

Avsnitt: Datakunskap

Tid: 20 tim

Mål: Eleven skall erhålla sådana övergripande ADB-kunskaper att han får en tillräcklig insikt om datorns användningsmöjligheter inom offentlig förvaltning med tonvikt på räddningstjänsten. I teori och lärarledd praktik skall eleven erhålla kunskap om vad en dator är.

- eleven skall vara orienterad om micro- och persondatorer samt principerna för uppbyggnad av ett datorprogram.
- eleven skall vara orienterad om informationssystem för kommunens egen räddningstjänst, typ FENIX.
- eleven skall vara orienterad om informations- och larmöverföring, typ CoordComsystemet som installeras inom SOS Alarmering AB.
- eleven skall vara orienterad om centralt uppgiftsförråd, typ Räddningsverkets informationsbank (RIB).
- eleven skall vara orienterad om datorns tillämpningsmöjligheter inom den kommunala räddningstjänstens administration.

Under lärarledning och med användande av dator och programvara skall eleven övergripande introduceras i administrativt-/ordbehandlingsprogram, ekonomiskt redovisningsprogram registerprogram och sökning i databas.

ÄMNE: EKONOMI

Tid: 80 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om det kommunala budgetsystemets rutiner och uppbyggnad. Eleven skall förstå kopplingen mellan flerårsbudget och ettårsbudget samt skall efter avslutat kursavsnitt kunna handlägga budgetarbetet inom kommunens räddningstjänst.

Avsnitt: **Målbeskrivning**

Tid: 5 tim

Mål: Eleven skall kunna:

- upprätta en målbeskrivning för ett verksamhetsområde. (Programbeskrivning)
- redogöra för möjligheterna att med en budget som styrmedel nå uppsatta mål.

Avsnitt: **Flerårsbudget**

Tid: 25 tim

Mål: Eleven skall kunna:

- redogöra för innehåll och struktur på en flerårsbudget.
- redogöra för möjligheterna att med flerårsbudgeten styra verksamhetsförändringar och därmed även kopplingen till ettårsbudgeten.
- redogöra för investeringsplaner (fordonsplaner) avskrivningar och interna räntor.
- redogöra för beslutsprocessen kring en flerårsbudget omfattande MBL, nämndbeslut, föredragning inför budgetberedning och centrala kommunala beslut.

Avsnitt: **Ettårsbudget**

Tid: 25 tim

Mål: Eleven skall kunna:

- redogöra för en ettårsbudgets struktur och omfattning.
- översiktligt redogöra för begreppen driftbudget, personalbudget och kapitalbudget. (Investeringsbudget).
- översiktligt redogöra för begreppen program, delprogram, konto, underkonto och motkonto.
- redogöra för struktur och uppläggning av en personalbudget. Begreppen löner, semesterdagstillägg, semesterlönetillägg och personalomkostnader skall klarläggas.

Avsnitt: Budgetuppföljning - kontering**Tid:** 5 tim**Mål:** Eleven skall kunna:

- redogöra för tillvägagångssätt och hjälpmedel vid löpande budgetuppföljning. Eleven skall härvid vara förtrogen med K-datas olika rapporter såsom journal, kontorapport, chefsrapport m fl.
- upprätta ett budgetutfall med prognos under ett löpande budgetår.
- redogöra för hur en faktura handläggs inför en utbetalning. Särskild vikt skall läggas vid fakturakontering.

Avsnitt: Årsbokslut**Tid:** 10 tim**Mål:** Eleven skall kunna:

- redogöra för utformning och innehåll i en årsredovisning.
- redogöra för innebörd och tillvägagångssätt vid reservation och förskott av anslag.

Avsnitt: Kommunal revision**Tid:** 5 tim**Mål:** Eleven skall kunna:

- övergripande redogöra för kommunrevisionens organisation och arbetsuppgifter.
- övergripande redogöra för innebörden av ekonomisk resp verksamhetsrevision.

Avsnitt: Upphandling/Avtal**Tid:** 5 tim**Mål:** Eleven skall kunna:

- redogöra för syftet och innebörden i den kommunala upphandlingsreglementet.
- redogöra för motiven och innebörden till inköpsavtal, saminköp, leasing och hyra.
- Redogöra för begreppen och innebörden av kravspecifikation, anbudsfrågan, anbudsvärdering och köpeavtal.

ÄMNE: ARBETSMARKNAD - ARBETSMILJÖ

Tid: 70 tim

Avsnitt: Arbetsmarkandspolitik och arbetsrätt

Tid: 20 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om svensk arbetsmarknadspolitik, arbetsrätt, departement, myndigheter och organisationer som reglerar vår arbetsmarknad genom lagar och avtal.

Vissa frågor bör särskilt beaktas varför eleven efter genomgångna studier skall, alt kunna:

- övergripande redogöra för arbetsmarknadspolitiken, arbetsrätt, departement och myndigheter, arbetsgivarnas och de anställdas organisationer
- redogöra för arbetsmarknadens viktigaste lagar och avtal som berör räddningstjänstens och sotningsväsendets personal
- övergripande kunna redogöra för vilka avtal som de olika arbetstagarkategorierna inom räddningstjänsten och sotningsväsendet lyder under och vilka arbetstagarorganisationer de tillhör
- övergripande kunna redogöra för offentliga sektorns arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer
- övergripande kunna redogöra för medbestämmandelag, MBL och medbestämmandeavtal, kommuner och landsting, MBA-KL.
- redogöra för medbestämmandelagens MBL:s viktigaste paragrafer.
- övergripande kunna redogöra för hur en förhandling i en MBL-fråga kan genomföras.
- övergripande kunna redogöra för hur rekrytering av personal till räddningstjänsten ska handläggas enligt lagar, avtal, m m och vilka minimikrav som ska ställas på den sökande.
- vara orienterad om hur befodringsfrågor handlägges och tillämpas på räddningskårerna genom erfarenhetsredovisning för klassen.

Avsnitt: Arbetsmiljölagstiftningen med föreskrifter och allmänna råd.

Tid: 10 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskap i arbetsmiljölagen och kunna tillämpa dess förordning, föreskrifter, allmänna råd och avtal till den dagliga verksamheten i räddningstjänsten. Vissa frågor bör särskilt markeras varför eleven efter genomgångna studier skall kunna:

- övergripande redogöra för arbetsmiljölagen och gällande arbetsmiljöavtal
- övergripande redogöra för kommunens arbetsgivaransvar för arbetsmiljön enligt arbetsmiljölagen med skadeståndsansvar enligt skadeståndslagen, straffrättsligt ansvar enligt brottsbalken, ansvarsfördelning, arbetstagarens skyldigheter, arbetsmiljöorganisationen och anmälan av arbetsskador och tillbud.

- redogöra för de tillämpliga föreskrifter och allmänna råd som berör räddningstjänsten.

Avsnitt: Skyddskommittéarbete

Tid: 4 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskap om de regler som är fastställda för skyddskommittéer i arbetsmiljölag och arbetsmiljöavtal. Vissa frågor bör särskilt markeras varför eleven efter genomgångna studier skall kunna:

- övergripande redogöra för skyddskommitténs uppgifter och skyldigheter enligt "Normalinstruktionen för skyddskommittéer".

Avsnitt: Skyddsutrustning

Tid: 4 tim

Mål: Eleven skall kunna redogöra för innebörden i arbetsmiljölagens paragrafer som berör personlig skyddsutrustning och skyddsanordningar till skydd mot ohälsa och olycksfall för de anställda.

Avsnitt: Personalvård

Tid: 4 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskap om personalvårdande verksamhets betydelse för en god arbetsmiljö.

Eleven skall efter genomgångna studier vara:

- orienterad om genom erfarenhetsredovisning från klassen vad en god och dålig personalvård är.
- orienterad om att en god förebyggande personalvård vid rekrytering av personal till räddningstjänsten är, förutom övriga krav också undersöka att den sökande har god samarbetsvilja och passar att arbeta i grupp.
- orienterad om vikten av återkommande fastställda möten med all personal, där verksamheten diskuteras.
- orienterad om vilka behandlingsåtgärder som kan vidtagas när någon av personalen upptäcks vara beroende av alkohol eller någon annan stimulantia.
- orienterad om vilka möjligheter som normalt finns att tillgå vid omplacering av personal på grund av medicinska skäl inom räddningstjänsten och kommunen.

Avsnitt: Krisbearbetning

Tid: 8 tim

Mål: Eleven skall erhålla kunskaper om vilka psykiska reaktioner som kan uppstå och hur man mentalt kan träna sig samt vilka åtgärder som kan vidtagas om räddningspersonalen har utsatts för en obehaglig-/hemska upplevelse i räddningstjänsten. Eleven skall efter genomgångna studier kunna allt vara:

- redogöra för de psykiska reaktioner som kan uppträda hos människor som upplever stora olyckor/katastrofer.
- redogöra för hur han praktiskt ska kunna vidtaga åtgärder för att mildra negativa verkningar av sådana situationer.
- redogöra för hur räddningspersonalen systematiskt skall kunna tränas att hantera egna och andras psykiska reaktioner.
- redogöra för hur människor upplever rädsla.
- orienterad om hur en checklista för åtgärd kan vara utformad, i de fall räddningspersonalen har utsatts för obehagliga/hemska upplevelser eller när allvarliga skada eller dödsfall har inträffat i räddningstjänst.
- orienterad genom erfarenhetsredovisning från klassen om hur krisbearbetning har tillämpats på räddningsskåren.

Avsnitt: Fysisk träning

Tid: 12 tim teori och 8 tim praktik

Mål: Eleven skall erhålla teoretiska och praktiska kunskaper i och omkring de frågor som berör ämnet.
Utbildningen syftar till att eleven efter kurstiden skall kunna planlägga och leda fysisk träning samt kunna argumentera, varför det både ur arbetarskyddssynpunkt och för räddningstjänstverksamheten är viktigt att personalen innehar och bibehåller en god fysisk status. Vissa frågor bör särskilt markeras varför eleven efter genomgångna studier skall, alt vara:

- orienterad i människans fysiologi och anatomi
- orienterad i frågor som rör ergonomi
- orienterad om hur man på olika sätt kan mäta fysisk prestationsförmåga och själv prova på cykel och löptest samt styrkeprov typ handled- och lårmuskler.
- övergripande kunna redogöra för olika metoder att träna kondition, styrka, rörlighet och smidighet.
- övergripande kunna redogöra för uppläggnings- och livräddningsövningar som är anpassade till räddningstjänstupp-gifter vid vattenolycka.
- övergripande kunna redogöra, med exempel på skadeförebyggande åtgärder mot idrottsskador.
- övergripande kunna redogöra för praktiskt kunnande i omhändertagande av idrottsskada.
- redogöra för betydelsen av en genomtänkt och adekvat rehabilitering av skada.
- orienterad om vad en bra kost bör innehålla och vikten av en god vätsketillförsel vid tung fysisk aktivitet.

- orienterad om, att fysisk prestationsförmåga, tillräcklig för att arbeta som brand-räddningsman endast kan säkerställas genom fysisk aktivitet. Och att en dålig fysisk prestationsförmåga kan åtgärdas genom mer och rationellare träning.
- orienterad om och erhålla argument genom en diskussion i klassen på frågan: "Är den fysiska träningen med en god fysisk prestationsförmåga ett bra arbetarskydd både för den enskilde brand-räddningsmannen och för hans arbetskamrater?"
- orienterad om att han själv på sin fritid under kurstiden bör bedriva träning utifrån dom teoretiska genomgångarna inom de olika träningsmomenten och att han erbjudes att bli konditionstestad vid utbildningens början och slut.

3. LITTERATURFÖRTECKNING

ÄMNE	TITEL	FÖRLAG	BEST.NR
Offentlig organisation och administration	Kommunallagen	Ö Fredriksson/ Rabén & Sjögren	
	Kommunalkunskap	C-G Petersson/ Tidens förlag	
	Ny förvaltningslag	Info från justitie- departementet	
	Offentlighet och sekretess hos det allmänna	"-	
	Kommunal vardagsjuridik	Kom förb	
	Delegationsfrågor i kommuner	Sv Kommunförb	
Räddningstjänst och totalförsvaret	Räddningstjänstlagen		SFS 1986:1107
	Räddningstjänstförordn		SFS 1986:1102
	Räddningstjänst en lagkommentar	SBF	
	Effektiv räddn.tjänst		SOU 1983:77
	SRV publ om kompetensutb för räddn.tjänstpers	SRV	
	Delegationsfrågor i kommuner	Kommunförbundets revisionsavdeln	
	Delegation enligt räddn.tjänstlagen	div cirkulär från Sv Kommunförb och SRV	
	SRV meddelande "Kommunal räddn.tjänstplan		1987:5
	SRV förslag till räddn.tjänstplan version 1+2		
SRV information nr 4 1987-10-01			

Ledarskap i offentlig förvaltning	Knog och kneg - en organisatorisk mosaik	FOA 55 (rapp)
	Chefen och ledarskapet	FBB 1986
	Beslutsfattande under stress	SRV 1987
Ekonomi	Introduktion i kommunal ekonomi (kurshandledning)	
	Introduktion i kommunal ekonomi	
	Planering under nya villkor	Sv kommunförb
	Enklare redovisning	"-
	Redovisning för kommuner	"-
	Redovisning för kommuner och landsting	"-
	Kommunal årsredovisning	"-
Arbetsmarknad- Arbetsmiljö	Arbetsmarknadsboken	Brevskolan
	Personaladministration i kommuner och landsting	Liber
	Medbestämmandelagen med kommentarer och rättsfall, LO/PTK	Tidens förlag
	Arbetsmiljölagen Arbetsmiljölagstiftningen med korta kommentarer	ASS
	Aktuell författningssamling	ASS
	Aktuella meddelande	SRV
	Rapporter arbetsskador	Sv kommunförbundet
	Handlingsprogram för alkohol och andra missbruksproblem inom brandförsvaret	Stockholms Brandförsvär
	Kompendium i styrketräning med bilaga	Björn-Olov Söderholm Stockholms brandförsvär
	Kompendium om smidighet och stretching	"-

